

Stöd till Vägledning i arbetet med lokalförsörjningsplanen utifrån barnrättsperspektivet.

Detta är ett stöddokument till arbetet med att upprätta och revidera lokalförsörjningsplaner i församlingar och pastorat utifrån barnrättsperspektivet och komplement till den vägledning¹ som nationell nivå format. I samband med upprättandet av en lokalförsörjningsplan och inom disciplinen lokalförsörjningsplanering är det viktigt att barnrättsperspektivet finns med i ett tidigt skede av processarbetet.

Barn påverkas indirekt av hur vi använder resurser, i detta fall fastigheter. Det som läggs i planen idag kommer att påverka framtiden för vad församling kan göra och den ekonomiska hållbarheten, då indirekt barn och unga 0–18 år som har möjlighet till relation med kyrkan. När vi tänker in barnen som intressenter, blivande och nuvarande medlemmar och ha med barnrättsperspektivet från början skapar bättre förutsättningar att uppnå pastoral, demokratisk, ekonomisk och organisatorisk bärkraft. Lokalförsörjningsplanen ska ha en planeringshorisont på minst 10 år. Kyrkorådet ska minst var fjärde år pröva om det ska ske en ändring av lokalförsörjningsplanen. Den påverkar även församlingsinstruktion. Församlingsinstruktionen i sin tur revideras vart fjärde år i samband med ny kyrkoherde och vid ny mandatperiod.

Genom att ta hjälp av vägledningen minimeras risken att hamna i konsekvenser och ”omständigheter” kring barn och unga som målgrupp, som framträder vartefter arbetet fortskrider, och kan bli strategiskt misstag framöver.

Dokumentet utgår från SvKB (Svenska Kyrkans Bestämmelser för Lokalförsörjningsplan [2018:8](#)) och ”Svenska kyrkans vägledning i lokalförsörjningsplanering”. Det bidrar till att man kan ha med sig barnrättsperspektiv tillsammans med barnperspektiv och barnets perspektiv redan från början. Texten som är blåmarkerad ger stöd i fokus på barnrättsperspektivet.

I kapitel 1 – Övergripande om lokalförsörjningsplanering

Ang rubriken 5. Aktörer i planeringsprocessen

I beredningen inför omprövning behöver det finnas en omvärldsspaning med barnrättsperspektiv som ett fokus. För att tydliggöra betydelsen av detta skulle man kunna lägga till en mening i detta stycke så att det till exempel står så här:

5.2 Kyrkoråd och församlingsråd

Kyrkorådet bereder planen inför beslut i kyrkofullmäktige och ansvarar för att beslutade åtgärder genomförs. I beredningen ska en barnkonsekvensanalys, innehållande barnrättslig omvärldsanalys och barn/ungas åsikter finnas med. Delegering sker via kyrkoherde som med hjälp av personal i uppdrag med riktning till målgruppen barn och unga genomför en barnkonsekvensanalys, huvudfokus är då att fånga barnens perspektiv. Kyrkorådet ska minst vart fjärde år pröva om planen behöver ändras. I pastorat ska församlingsråden ges tillfälle att yttra sig om lokalförsörjningsplanen inför beslut i kyrkofullmäktige.

¹ <https://svkyrkan.sharepoint.com/sites/kornet-fastigheterochkulturav/SitePages/V%C3%A4gledning-och-st%C3%B6dmaterial.aspx>
[Vägledning för lokalförsörjningsplanering](#)

5.5 Arbetsgrupp

Som stöd till processledaren kan man vid behov utse en arbetsgrupp med medarbetare som är direkt involverade i planeringsarbetet. Exempelvis medarbetare med kompetens inom församlings- och begravningsverksamhet, ekonomi, fastighetsförvaltning, [administration](#), [barn och unga](#).

Frågor att ställa sig i arbetet med kapitel 1:

- Vilken/vilka av personalen som arbetar med barn och unga ska knytas till arbetet med lokalförsörjningsplanen?
- Konkretisera ovanstående persons uppdrag/uppgift.
- Hur mycket arbetstid kan/bör personen lägga på uppdraget?
- Hur kan vi frigöra arbetstid för personen utan att det påverkar hans ordinarie verksamhet negativt?
- Vad behöver hen för stöd i sitt uppdrag och vart finns det att få?

I kapitel 2-Förbered lokalförsörjningsplan

Ang rubrik Informera och utbilda

Innan planeringsarbetet startar bör förtroendevalda och medarbetare få en introduktion i vad lokalförsörjningsplanen innebär och en genomgång av hur planeringen är tänkt att genomföras. Det är också viktigt att processledare och andra nyckelpersoner får utbildning och träning i hur man gör en lokalförsörjningsplan. *Det är viktigt att även göra utbildning i barnrättsperspektivet² så processledare och planeringsgruppen har samma grund att börja på.* Kontakta gärna stiftet för information om utbildningar i lokalförsörjningsplanering.

I kapitel 3 – Upprätta en lokalförsörjningsplan

Ang rubriken 2.1 Övergripande beskrivning

Det står: *Syftet med aktiviteten är att beskriva vilka mål och förutsättningar som gäller för lokalförsörjningsplanen. Enligt Svenska kyrkans bestämmelser ska lokalförsörjningsplanen relatera till församlingsinstruktionen och samordnas med församlingens eller pastoratets övriga långsiktiga verksamhetsplanering.*

² Länk till e-utbildning/metodstödet för dig som ska göra barnkonsekvensanalys.

<https://svenskakyrkan.luvit.se/LuvitPortal/education/main.aspx?courseid=5298&navtreeid=38859ff6-0faa-4b7a-9415-0844d94ea3af>

Här finns en film som visar hur du loggar in. Använd koden 501434

<https://www.learnify.se/l/show.html#att/28GxN?lang=sv>

Det är alltså oerhört viktigt att det i församlingsinstruktionen finns en bas för barnkonsekvensanalysen (omvärldsbeskrivning där en del ska utgå från barn och unga, och en analys av detta) redan här, så att det inte behöver göras en helt ny för endast lokalförsörjningsplanen. Det är enklast och mest effektivt för alla strategiska beslut, om dokumenten utgår från samma omvärldsanalys, och om denna ändå ska göras i församlingsinstruktionen, som är ett grundläggande dokument för hela enheten, så är det naturligt att man utgår från den.

Man kan också tänka sig att man benämner det i samband med:

Rubriken 3.5 Gör en sammanfattande analys

Gör en sammanfattande analys av vilka förhållanden i omvärlden som kan komma att påverka församlingens eller pastoratets verksamheter samt framtida behov av mark, byggnader och anläggningar. [Infoga här en analys utifrån barnrättsperspektivet.](#)

Den sammanfattande analysen innefattar även hänsyn till de regler som gäller för lokaler och byggnader där barn ska kunna vistas. Exempel är Boverkets byggregler (2011:6, föreskrifter och allmänna råd i avsnitt 8) eller Folkhälsomyndighetens allmänna råd (FoHMFS 2014:17) om temperatur inomhus Boverkets byggregler (BBR, BFS 1993:57 med ändringar till och med 2006:12) angående ventilation inomhus.

Frågor att ställa sig i samband med övergripande omvärldsbeskrivning och analys utifrån barnrättsperspektivet, kan kompletteras till rubriken 5.5 Sammanvägd bedömning:

- Finns en gemensam omvärldsbeskrivning och analys i församlingsinstruktionen?
- Har personal som ansvarar för barn och ungdomsarbetet fått vara med i detta arbete?
- Utifrån lokalförsörjningsarbetet och barnrättsperspektivet – vad finns det för behov av komplettering? Ex särskild statistik kring barn/unga och demografi, fritidsaktiviteter, rörelsemönster osv.
- I vilken omfattning ska vi lyssna in barns och ungas åsikter i omvärldsbeskrivningen? Urval och avgränsning behöver göras inför detta arbete.
- Vad behöver personal som ska jobba med att samla in barns röster/åsikter för stöd/kunskap och vart de få det?
- Vad finns för särskilda resonemang och kommentarer i omvärldsanalysen kring barn/unga och lokaler?
- Vilka av artiklarna i Barnkonventionen har tagits hänsyn till?

I kapitel 6 Åtgärdsplan och konsekvensanalys

Ang rubriken 6.2 Medverkande

Arbetet med åtgärdsplanen och konsekvensanalysen leds av processledaren tillsammans med arbetsgruppen för lokalförsörjningsplanering. Arbetet utförs i nära samverkan med samplaneringsgruppen och församlingens eller pastoratets verksamhetsansvariga, [samt ansvarig för barnrättsarbetet](#). Beroende på vilka åtgärder som är aktuella kan det även finnas behov av dialog med och förankring hos kyrkorådet och församlingsråden.

Ytterligare stöd i utformning

Ang hur man lämpligt och relevant kan få in barnkonsekvensanalysen tydligt i underlaget:

Det finns tre alternativ. Kort beskrivning av dessa:

- 1) Lägga in en kolumn till i matrisen/tabellen sid 45. Fördel: det blir tydligt att det är en faktor att räkna med, och man har allt på samma ställe. Nackdel: rutsystemet är byggt så att det är svårt att få in mycket text, vilket det ofta handlar om i en beskrivning av BKA.
- 2) Endast lägga in en kolumn i tabellen på sid 45 som med några ord, samt hänvisa till en tydligare text i rubriken **6.3.2 Beskriv varje åtgärd och deras förväntade konsekvenser**
- 3) Samla all information om konsekvenser för barn under rubriken **”konsekvenser för barn”**, på sid 47. Fördel: man kan brodera ut texten och göra en gedigen beskrivning. Nackdel: den rubriken ligger lite ”på sidan” och riskerar att falla i skugga av andra rubriker om den inte finns med i tabellen.

Information om kompenserande åtgärder:

Någonstans här behöver information om alternativet ”kompenserande åtgärder” finnas.

Kompenserande åtgärder = om två grupper av barns intressen står emot varandra, kan man istället för att inte ta nåt beslut i frågan, utreda och besluta om kompenserande åtgärder för den grupp som ”förlorar” på beslutet. Dessa bör beskrivas i åtgärdsplanen så att det tydligt framgår, eftersom det är en del av analysarbetet. Kanske kan man lägga in det i texten under rubriken **6.3.2 Beskriv varje åtgärd och deras förväntade konsekvenser**.

Bilaga 1

Dimensioner som påverkar och kan hjälpa till att upprätta en plan:

Barnets förhållande och upplevelse till kyrkobyggnader rymmer många olika dimensioner. Det är viktiga och riktiga framtida utgångspunkter för en BKA i samband med de förändringar som föreslås i "Utredningen om fastigheter, kyrkor och utjämningsystem", nationell nivå.

Dimension 1 - där barnet bor. Utgångspunkt är att barn ha samma rättigheter och möjligheter, oavsett vilken kommun deras vårdnadshavare bor i, samtidigt ska utredningen inte bortse från att de flesta barn 0-18 år lever i kommuner med högskattekraft.

Det handlar om att få en överblick var barnet bor och medlemskap (inklusive vårdnadshavare). Ett tungt skäl till att människor flyttar till områden är möjlighet till utbildning och arbete, men det handlar också om mer svårbedömda parametrar som rör människans förståelse av sina egna livschanser/framtidsutsikter, livsmening och föreställningar om det "goda" livet. Det är en utmaning för Svenska kyrkan, då vi har många kyrkobyggnader där människor inte längre bor.

Utgångspunkten är att ALLA barn, oavsett var de bor, deras egna eller vårdnadshavarnas religionstillhörighet eller skattekraft, ska ha "tillgång" till Svenska kyrkan i den omfattning de önskar.

Dimension 2 – Närhet. Utgångspunkt att barn ha samma rättigheter och möjligheter, oavsett vilken kommun deras vårdnadshavare bor i, samtidigt ska utredningen inte bortse från att de flesta barn 0-18 år lever i kommuner med högskattekraft.

Barn, särskilt i yngre åldrar, finns ofta i sådana kyrkliga lokaler som ligger i nära anslutning till hemmet, eller följer de rörelsemönster som familjen etablerat. Det finns en poäng, framförallt när man ser till det som omfattar yngre barn i att svenska kyrkan kan erbjuda verksamhet som ligger i anslutning till där människor bor eller passar rörelsemönster som familjen etablerat.

Dimension 3 - Barnets platsbundenhet. Ta särskild hänsyn till kyrkobyggnader och kyrkomiljöer som är meningsskapande för barnet - kyrkobyggnader och kyrkomiljöer som barn redan har en relation till.

Barnet får en koppling till den plats som erbjuds eller hänvisas. Till rummet kopplar barnet en mening och vad platsen betyder. En viktig poäng är att barnet får benämna (ge namn) åt platsen och fundera över vad platsen väcker för känslor. Platsen/rummet "talar om" för barnet vad som kan hända i rummet och vad som är möjligt. Platsen/rummet "talar om" för barnet vad som kan hända i rummet och vad som är möjligt.

Barn lär känna både sig själva och sin närmiljö genom att röra sig i den och själva hitta platser som svarar på deras sökande efter trygghet, spänning och utmaning, en process som i många avseenden innebär ett fysiskt utforskande som innefattar hela kroppen (lek, rörelse, dofter, ljud m.m.). I bästa fall är platsen positivt meningsskapande för barnet.

Dimension 4 – Barnets rätt till andlig utveckling. *Barn har rätt till andlig utveckling, artikel 6.*

Att främja andlig utveckling kan för barn betyda:

- Att få begrepp och symboler för gränsöverskridande upplevelser i naturen, konsten eller musiken.
- Att tillsammans med andra eller i ensamhet förundras över universums gränslöshet och skönhet.
- Att känna vördnad och respekt inför livets början och slut.
- Att få ett språk för att kunna bearbeta egna viktiga livsfrågor kring mening, skuld och förlåtelse.
- Att lära känna religiösa förhållningssätt till livet och tillvaron.
- Att våga lyssna inåt, på sig själv och sina innersta känslor och tankar.
- Att få del av och kunskap om ett centralt kulturarv."

(SOU 1997:116, s299)

Dimension 5 – Barnet och svenska kyrkans kulturarv. Vi bör särskilt ta hänsyn till att församlingarnas förmåga att tillgängliggöra de platser och byggnader som på ett alldeles särskilt sätt härbärgerar Svenska kyrkans kulturarv.

Det särskilda ansvaret, Svenska kyrkan bör och ska ta, handlar om att vi bär ett omfattande kyrkligt kulturarv som hör ihop med Sveriges historia. Detta kyrkliga kulturarv vill vi berätta för ALLA och vi bör erbjuda metoder och tillvägagångssätt som gör det kyrkliga kulturarvet tillgängligt också för grupper som inte är medlemmar i Svenska kyrkan.

Att berätta behöver en pedagogisk utgångspunkt och förhållningssätt där det är barnets erfarenhet, tankar och frågor som får plats till upptäckande och lärande.

Dimension 6 – verksamhet som omfattar barn-miljökrav. Det är viktigt att byggnader och utomhusmiljöer kan säkras utifrån gällande miljöbestämmelser. Utifrån barnets perspektiv finns det ingen anledning att värna byggnader som barnet av miljöskäl ändå inte kan/får vistas i. Egenkontrollen dör därför göras för att fastställa lokalers miljö utifrån de krav som finns.

- Buller
- Gårdsstorlekar (i de fall församlingen är enskild huvudman för en förskola), samt in-springningsskydd och liknande.
- Inredning av lokaler (säkerhetsaspekter), samt förebygga allergier (användning av så kallade lågemitterande material)
- Ventilation/barngruppers storlek
- Tillgång till dagsljus.
- Hantering av avfall (Avfallsförordning (SFS 2001:1063)
- Tobakslagen (1993:581) innehåller bestämmelser om rökfria miljöer